

DEBRECENI
PROTESTÁNS LAP
EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetés! ár félévre hét pengő.

**Egyházkerületünk anyagi ügyeihez
hozzászólás.**

A súlyos anyagi gondok, amelyek a magán-családok életére nehezdednek, megszállva tartják polgári és egyházi közintézményeinket egyaránt. S ma mindenütt nehéz feladat, a bajokból való szabadulás útjának keresése. Ez a nehéz feladat hárul, a mi egyházkerületünk által kiküldött, ú. n. szanáló, — vagyis gyógyulás útját kereső bizottságra is. Abban a hitben, hogy szolgálatot teszek velem, összeállítottam négy egyházkerületünk költségvetéséről egy táblázatot, amit e cikkem melléklete gyanánt közlök. Az egyes címek adatai, nem egyeznek mindenütt a költségvetések adataival. Némely adatokat az összehasonlítás kívánalmának megfelelően összevontam. De a végeredmények mindenütt azonosak az egyházkerületek egyes adataival.

Sajnos, hogy egyházkerületünk költségvetési keretével is jelentékenyen kiemelkedik a többi egyházkerületek közül. S különösen szembetűnő személyi kiadásainak összege, ami az összes kiadásainak 44.54%-a. Utána következik Dunántúl, 25.78%-kal, majd Dunamellék 23.62%-kal, végül Tiszáninnen 18.6%-kal. Egyházkerületünk személyi kiadásainál mindjárt igen szembetűnő a püspöki javadalom. Ebből azonban az egyházkerületi pénztár tulajdonképpen csak 7000 pengőt fedez; míg 5000 pengőt a Baldácsy-alap, 7000 pengőt pedig a köz. áll. államsegély. Ellenben igen súlyos, s a többi kerületek közül nagyon kiemelkedő a vagyonkezelési teher, az 5-ik cím alatt. Természetesen ettől külön áll a kollégiumot terhelő vagyonkezelési kiadás. Az ügyész javadalma emén is, itt csakis az egyházkerületi pénztárt terhelő összeg van beállítva. Ezen felül, a kollégiumi pénztár részéről az ő javadalma még 5547.47 P. Továbbá igen kiemelkedő még a középiskolai felügyelő javadalma, amire súlyos indoklás nemcsak a boldogult dr. Dóczi Imre kiváló személye, hanem a kerület nagyszámú gimnáziumából reá háruló nagy munkamező

is. Az esperesi tiszteletdíj fejéenként 800 P. Tiszáninnen is, éppúgy, mint nálunk. — Igen magas nálunk a dologi kiadások között a 17-ik cím, amelyből napidíj és útiköltség címén 35,000 P., — nyomdai és könyvkötési költség címén 8000 P van előirányozva.

Nagyon feltűnő egyházkerületünknel a bevételi címek között, a 3-ik tétel, a köz. járulék; ami az összes bevétel 40.6%-a. Utánunk Dunamellék 16.93%-kal, majd Dunántúl 14.77%-kal, végül Tiszáninnen 11.29%-kal következik. Ennek dacára, egyedül nálunk van fedezeti hiány, és pedig elég jelentékeny.

Lapozgatva a társ egyházkerületek jegyzőkönyveiben, követendő példának találok Tiszáninnen és Dunamellék azon eljárását, hogy a zárszámadásokat és költségvetéseket csak a címek és megállapított összegek feltüntetésével közlik, ami mindössze pár lapot vesz igénybe. Ugyancsak Tiszáninnen és Dunamellék, a Konvent által leküldött határozatok minden egyes számát nem veszi külön tárgyalás alá s külön jkvi pontokba, hanem összefoglalja a tudomásulvételre szolgáló határozatokat, azok számának és tartalmának felemlítésével. Csak a külön határozatokat igénylő pontokat foglalják külön jkvi pontba. Egyes esetekben összefoglalják az egynemű, p. o. egyházmegyéket, egyházközségeket, középfokú- vagy elemi iskolákat érintő határozatokat s így adják meg a szükséges rendelkezéseket.

Dunamellék az adás-vételi ügyekre, kölcsönügyekre, díjlevelekre vonatkozó, jóváhagyó határozatokat ekként közli a jkvben:

108—110., 112., 114—122., 124—136., 138—140., 142—152., 154. sz. Ügyészi jelentés során az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyta: 108. sz. a. a főtí egyház, 115. sz. a. a gödöllői egyház adás-vételi ügyét; 135. sz. a. a monori, 138. sz. a. a juti, 139. sz. a. a somi egyházak kölcsönügyeit, stb.

Hasonlag követendőnek tartom Dunamellék azon határozatát, amelyben kimondja, hogy a jkvet az eddiginél kisebb betűkkel nyomtatja.

Dunántúl az előre kinyomatott püspöki jelentést, számadást, költségvetést függelék

Összehasonlító táblázat

a magyarországi négy református egyházkerület 1930—31. évi költségvetéséről.

Sor- szám	B e v é t e l i c í m	Tiszán- innen	Tiszán- túl	Duna- mellék	Dunán- túl
1	Pénzmaradvány	2,895 62	—	—	—
2	Évjáradékok, segélyek	41,540 —	72,675 52	73,452 59	36,039 10
3	Egyházaktól közigazgatási járulék	11,025 05	64,000 —	22,704 —	7,752 —
4	Baldácsy-alap	12,000 —	—	—	—
5	Ingatlan	—	—	27,339 28	—
6	Értékpapír	—	—	3,249 33	—
7	Kamat, kezelési illeték, vegyes	25,023 —	6,446 14	7,516 80	8,660 —
8	Parókiális könyvtár	2,240 —	3,600 —	—	—
9	Konventi jegyzőkönyv	1,400 —	2,600 —	—	—
10	Egyházkerületi jegyzőkönyv	1,500 —	6,500 —	—	—
11	Nyomdavállalat	—	1,709 34	—	—
	Összes bevétel	97,623 67	157,531 —	134,262 —	52,451 10
	Egyenleg (hiány)	—	12,988 24	—	—
		97,623 67	170,519 24	134,262 —	52,451 10
KIADÁSI CÍM.					
Személyi kiadások.					
1	Püspök	4,560 —	19,200 —	8,445 60	960 —
2	Püspöki titkár, kisegítő	4,499 —	9,195 60	6,422 —	5,494 —
3	Püspöki fogalmazó, gépíró	—	4,733 20	3,600 —	—
4	Ügyész	240 —	2,773 73	2,400 —	200 —
5	Pénztárnok, számvevő, gazdasági tanács	2,660 —	12,083 44	1,880 —	5,137 —
6	Lelkeszi főjegyző	200 —	800 —	400 —	480 —
7	Világi főjegyző	50 —	400 —	—	—
8	Aljegyzők	200 —	800 —	528 —	320 —
9	Levéltárnok, rendezés	40 —	440 —	300 —	80 —
10	Középiskolai felügyelő, előadó	960 —	13,960 —	4,215 —	—
11	Népiskolai felügyelő, előadó	300 —	540 —	480 —	80 —
12	Egyházkerületi főmérnök	—	—	—	400 —
13	Esperesek tiszteletdíja	4,000 —	8,800 —	—	—
14	Püspöki hivatalszolga, kapus	240 —	2,236 80	3,046 26	300 —
	Összes személyi kiadás	17,949 —	75,962 77	31,716 86	13,451 —
Dologi kiadások, vegyesek					
1	Püspöki iroda	924 —	—	16,095 —	4,639 —
2	Segélyek egyházmegyéknek	20,400 —	—	26,710 —	3,029 52
3	„ Kálvineumoknak	350 —	720 —	400 —	160 —
4	„ misszióra	2,983 —	6,800 —	4,693 —	—
5	„ theol. akad., leánygimn.	6,310 —	—	—	—
6	„ sárospataki tanítóképezde	15,000 —	—	—	—
7	Konvent	1,000 —	—	—	—
8	Egyetemes tanügyi bizottság	600 —	2,500 —	—	—
9	Zsinat	10,000 —	4,000 —	—	—
10	Kerületi jegyzőkönyv	1,500 —	—	—	—
11	Parókiális könyvtár	2,200 —	3,600 —	4,500 —	—
12	Konventi jegyzőkönyv	1,400 —	2,600 —	—	—
13	Foncière	7,629 90	—	—	—
14	Ingatlan, kamat	1,600 80	—	3,046 37	—
15	Kollégiumi nagykönyvtár	—	4,500 —	—	—
16	Évjáradékok	—	16,197 83	40,137 67	16,827 46
17	Napidíj, nyomdaköltség, vegyes	6,569 55	53,638 64	6,963 10	14,060 —
	Összes kiadás	96,416 25	170,519 24	134,262 —	52,166 98
	Egyenleg (maradvány)	1,227 42	—	—	284 12
		97,623 67	170,519 24	134,262 —	52,451 10

gyanánt közli a jkvben, hogy ne kelljen újabb szedési s nyomási költséget fizetni.

Nálunk p. o. a kollégium költségvetése olyan alakban van a gyűlési tagok részére kiállítva, hogy az, ha újra szedést nem igényel is, de tördelést feltétlenül igényel a jkvbe való beállításnál.

Örömmre szolgálna, ha a társegyházkerületek felsorolt ügyeinek ismertetésével, egyházkerületünknek, hacsak némi részben is, szolgáltatást tehettem volna.

Vas Mihály.

Hozzászólás a hozzászóláshoz.

Vas Mihály tb. esperes úr nagy gonddal és az ügy iránti mély szeretettel megírt cikke egy kardinális hibában szenved: abban ugyanis, hogy olyan költségvetéseket vet egybe, amelyeknek technikai berendezése nem azonos, és egybeveti anélkül, hogy bírálat alá vetné az eltéréseket.

Csak egy pár szembeötlő tévedésre mutatok rá. A Baldácsy-alap bevétele a mi egyházkerületünkben is költségvetési tétel, Vas M. mégsem tünteti fel. Pedig azt is megmondja, hogy hét ezer pengőt a püspök javadalmából ez visel. Lehet — én nem tudom — máshol az egész Baldácsy-osztalék közvetlenül a püspöké s azért kisebb a püspöki javadalom.

Egyházmegegyeknek, leányiskolának, tanítóképzőnek a mi kerületünk is ad segílyt, a Konvent is kerül pénzbe, sőt a püspöki iroda is, az egyházkerületi jegyzőkönyvet sem csinálják ingyen. Am Vas M. mindezeket a tételeket egy vízszintes vonallal jelzi s mégis csodálkozik, hogy a „napidíj, nyomdaköltség, vegyes“ összefoglalása alatt több az egyházkerületünk költsége, mint más egyházkerületé.

Mindenesetre nagyon üdvös az a törekvés, mely Vas Mihályt vezeti. Magam is azon vagyok, hogy a kiadásokat nagyon erősen csökkentésük s a jó törekvéshez nagyon helyes mások jó példáján tanulni.

De összehasonlítást csak ugyanazonos alapok követésével lehet csinálni. Mintahogy a tört számokat közös nevezőre kell hozni, ha komoly számműveletet akarunk végezni.

K. B.

EGYHÁZ

Generális vizitáció a csonka bihar-érmelléki egyházmegyében.

D. Dr. Baltazár Dezső püspök úr a folyó évi tavaszi generális vizitációs látogatása rendjén a csonka-bihar-érmelléki egyházmegye gyülekezeteit tette vizsgálat tárgyává.

Kisérétében voltak: Maklár Károly egyházkerületi főjegyző, továbbá Székelyhidy Béla

esperes és dr. Pappszász József egyházmegyei gondnok.

Az előrelátó esperes az egész út tartamára kibérelt egy hatalmas túraautót, mert az egyházmegye szétszórt és jobbára csak tengelyen megközelíthető gyülekezeteit csakis így lehetett legalkalmasabban és aránylag rövid idő alatt elérni.

Május 19-én, reggel 1/28 órakor indult el Debrecenből Püspök úr és kísérete. Ragyogó napsütésben, a kibomló tavasz sugárzó szépségében suhant az autó a pompás bihari utakon Derecskén, Berettyóújfalún át egyenesen Csökmőig, amely első volt a meglátogatandó gyülekezetek sorrendjében. A község határában Bihar vármegye kék színeibe öltözött daliás lovasleventék csapata és a községi előljárárság várta és üdvözölte Püspök urat, aki a kölesönös üdvözlések után kíséretével együtt virágokkal díszített kocsikra átülve, hajtatott be a templom elébe, ahol pompás diadalkapu alatt, óriás község élén előbb a vármegye kiváló alispánja, dr. Fráter László, majd Szabó Bertalan lelkész köszöntötték Püspök urat.

A megtelt templomban Püspök úr hatalmas erejű és lebilincselő szép imát mondott, majd fogadta a presbiterium, tantestület, a polgári község, izr. hitközség, faluszövetség, ipartestület, iparoskör, földmunkás egylet, hadirokkantak, ifjúsági és leányegyesületek tisztelgő küldöttségeit. Ezután a Püspök úr látogatásokat végzett, mialatt az egyházkerületi főjegyző az egyház vallásos, erkölcsi, iskolai és anyagi életére, valamint az egyházi ügyvezetés rendjére vonatkozó vizsgálatot teljesített, amelyről az ezt követő presbiteri díszgyűlésen adott számot.

A munka minden egyházközségben ugyanaz maradt.

Csökmő régi református gyülekezet, mely már 1560 táján alakult az akkor még jobbágy községben. A gyülekezet lélekszáma 3821 s mint ilyen egyike az egyházmegye legnépesebb gyülekezeteinek. Kívánatos volna, ha a templomlátogatók száma is a gyülekezeti lélekszámhoz igazodnék. A hívek tekintélyes, az állami egyenes adók 94%-át kitevő egyházi adót fizetnek.

Másnap, május 20-án Darvas-ra ment át a generális vizitáció, ahol a kis gyülekezet a szeretet és ragaszkodás imponáló külső formái között fogadta Püspök urat. A buzgó lelkész, Molnár Vince, dicséretes odaadással küzd a kis gyülekezet szellemi és anyagi haladásáért, de iskoláit a speciális helyi viszonyok kényszere miatt kénytelen volt átengedni az államnak. A község lakossága ugyanis felerészben román nemzetiségű emberekből áll, akiknek papja is, tanítója is elmenekült, így a román iskolát az állam vette át. Mivel pedig a reformátusoknak is új iskolát kellett volna építeniük, az állam felajánlotta a református iskola átvételét is és építtetett egy hatalmas, modern, állami iskolát,

amelyben a református felekezeti iskola is elhelyezést talált.

Délután *Zsákán* történt meg a püspöki vizsgálat, ahol a lelkipásztori állás épen betöltés alatt áll. A régi lelkész nyugdíjaztatott s a néhány nappal azelőtt megválasztott új lelkész Gerzsenyi István választását megpeticionálták. Pedig az új lelkipásztor mielőbbi odajövele sürgős volna, mert az elhanyagolt gyülekezeti élet mielőbbi fellendítése kívánatos. A tisztelgő küldöttségek között jól esett látni a MANSz. képviselőit, báró *Vay Lászlóné* úrasszony vezetése alatt, aki igen értékes és nagyarányú munkásságot fejt ki az egyesület karitatív tevékenységében. Az esteli népes vacsorán báró *Vay László* főispán, egyházkerületünk világi jegyzője köszöntötte ékes beszédében Püspök urat, aki a kedves felköszöntőre emelkedett szavakban üdvözölte a minden jóra kész bárói házaspárt.

Május 21-én a reggeli órákban *Furtára* érkezett a generális vizitáció. Püspök úr templomi szolgálata után a küldöttségek tisztelgése következett, melyek közül kimagaslott a római kath. testvéregyház üdvözlése, *Nyáry Ignác* esperes plébános lelkes szavai nyomán. Az üdvözlésre Püspök úr klasszikus veretű beszédben válaszolt s hivatkozva a közelmúlt napokban a kultuszminiszteriumban megtartott felekezeti közeli ankét egyetértő hangulatára: a felekezetek összefogó készségében megnyilatkozó nagy erőforrásra alludált. A gyülekezet agilis lelkésze nagy hozzáértéssel végzi a különféle belmissziós egyesületek eredményekben gazdag vezető munkáját.

Az egyházközség történeti multjából érdekes adat, hogy 1615-ben a földesúri birtokot Kende Krisztina azon feltétellel adta el Sólyom Gergelynek, hogy a 9-ik dézsma mindenkor a debreceni kollégiumé legyen. 1659 után a tatárok a községet annyira elpusztították, hogy az 1768-tól 1720-ig lakatlan maradt. Csak a református lelkipásztor maradt családjával együtt a faluban. De mikor a pusztító pestisben összes családtagjai elpusztultak, a romokon zokogó pap a reá omlott szörnyű csapások alatt megőrült. Sikoltozva járta a kihalt falu uccáit, rombadólt házait, míg odavetődő berettyóújfalusi emberek elvitték magukkal emberszeretéből. Szomorú idők bánatos emléke.

Ugyanaznap délutánján *Berettyószentmártonba* érkezett Püspök úr és kísérete. Kiss Antal lelkész itt minden irányban gondosan kiterjedő hűséges szolgálattal tartja teljes és dicséretreméltó rendben nagymultú gyülekezetét. Ősi református gyülekezet ez. 1550-ben Martinuzzi Fráter György megégettett itt egy parasztot, mert ez az új hit követőjének vallotta magát. A földbirtok a Pázmány-családé volt, melyet Bethlen Gábor elkoboztatott és a református egyháznak adott át, de 1647-ben már ismét a Pázmány-család birtokába került.

Május 22-én a kis *Told* került sorra, ahol Németh István lelkipásztor vezetése mellett mindenek ékesen és szép renddel vannak.

Délután *Váncsodol* látogatta meg a generális vizitáció. A fiatal lelkész nem hiába pénzügyi vezetője az egyházmegyének: rendben tartja egyháza anyagi ügyeit, de rendben a lelkieket is.

Itt érte a vizitációt Püspök úr nevestéje, mely alkalomból a szeretet meleg szavaival fejeztük ki iránta érzett mély tiszteletünk, szeretetünk és ragaszkodásunkból kiáradó igaz jókívánatainkat.

Május 23-án *Bojt*-ra jutottunk, ahol a derék lelkipásztor, Bán István, mint egyházkerületi közgyűlésünk képviselője, régi ismerősünk. A generális vizitáció rendben talált mindent, csupán a nehéz idők mostoha gazdasági viszonyai között volna kívánatos a gyülekezet anyagi életének erősebb fellendülése. A gondos és kiváló háziasszony pompás ebédje közben gondolataink elszálltak Püspök úr távollevő családi körébe és áldást kértünk azokra a szerető szívekre, kik a szeretett családfőt, sokoldalú hivatali elfoglaltsága miatt, még névünnepe is nélkülözni kénytelenek.

Délután *Ártánd* került sorra. Ez a kis gyülekezet már egészen a trianoni határ szélén fekszik. Annyira, hogy a lakosok jó részének földje, vagy annak egy része, már túl esik a határon.

A község egyike Bihar vármegye legrégibb községeinek. I. Géza király a XI. században a garamszentbenedeki apátságnak ajándékozta, majd 1600 körül Bocskay István birtoka lett. A község közepén állt a Platty-kuria, amely szomorú történeti emlékké vált azáltal, hogy 1849-ben, a debreceni csata után, itt ütötte fel főhadiszállását gróf Rüdiger orosz tábornok és itt tárgyalta Pöltenberggel, itt szabta Görgey tábornok elé a világosi fegyverletétel szomorú és be nem tartott pontozatait.

A gyülekezet a buzgó ifjú lelkipásztor, Kóródy Gyula vezetése alatt a legszebb rendképét mutatja.

A generális vizitációhoz itt csatlakozott dukai Takách Géza, a kerület országgyűlési képviselője, aki atyai jóltevője választókerülete valamennyi egyházközségének, mert a polgári községek szegényeinek nagyarányú megsegítése mellett, valamennyi egyházközségben bőségesen látja el a szegénysorsú iskolásgyermek ruházati szükségleteit. Ezúttal Püspök urat ajándékozta meg a nagy Deák Ferenc egyik szép és ma már jelentős történeti értéket képviselő pipájával.

A tisztelgő küldöttségek sorában kedves meglepetésben részesítették Püspök urat az ártándi leányok, akik szép kézimunkájuktól ékes terítővel kedveskedtek neki. **M. K.**

(Folytatjuk.)

MISSZIÓ

A missziói előadók konferenciájáról.

A missziói előadók szokásos évi összejevitelüket május hó 28—29. napjain Budapesten, a református theologia Ráday-könyvtártermében tartották meg. Ezek az összejevitelök mindig igen értékesek és áldásosak szoktak lenni s kettős célt kívánnak szolgálni. Egyfelől a hit igazságainak felmutatása és az íge értelme mellett a komoly és alázatos önvizsgálat tartására nyílik itt alkalom azok számára, akik Isten kegyelméből arra hívtak el, hogy hivatalosan is és felelősebb szolgálati minőségben a missziói élet szélesebb mezőin forgolódjanak és sáfárkodjanak, másfelől az előadók tisztos gyülekezete ezeken az értekezleteken beszéli meg, dolgozza ki és állítja össze a következő missziói munkaév programját. Így történt ez most is. Áhítatok tartása nyomán mélyen tanulságos eszmecsere folyt a hit lényege, a hit hiánya és a hithez kötött ígéretes felett. Istennek különös üzenete és ígérete van minden missziói munkás számára, mely ígéret valami szent nyughatatlansággal tölti el valamennyinek a lelkét. Ez a munkás sohasem elégedhet meg a jelen sivatárával, hanem vágyat érez a kivándorlásra, (Zsid. 11. r.), egy tisztább, szentebb és igazabb világba való eljutásra. Ez a munkás nem csüggedhet el, fáradságot nem érezhet, vállalkozásáról le nem mondhat, bízik a romlott embertermészet megváltozhatóságában, erre neki hitéhez kötött ígérete van a mennyei Atyától.

A tárgyalások során a Jelentő-ívet megszóvegeztük. Pár héten belül minden lelkipásztor megkapja azt, most csak két példányban töltendő ki. Az Útmutató megjelenik; csupa felhasználható, vallásos összejevitelekre, bibliai (vasárnapi) iskolai tanításokra való anyagot fog tartalmazni. A gyermekmisszió egyik legfontosabb ágáról, a bibliai (vasárnapi) iskoláról hallottunk tanulságos előadást. Ennek során megállapítást nyert az, hogy a vasárnapi iskolát lehetőleg vasárnapi napon tartsuk, mert a hétköznapokon tartottakban új hittanórát és gyermekeikre újabb megterhelést láthatnak a szülők. A vasárnap megünneplése és megszentelése szempontjából is fontos és kívánatos a vasárnapi napon való foglalkozás, t. i. hadd érezzék, tapasztalják és szokják meg a kicsinyek, hogy ezen a napon az Úr Jézus akar velük találkozni és beszélni. Ennél a munkánál úgy a munkást, mint a növendéket illetően minden külső kényesért perhorreskáljunk, önkéntes, szolgálni kész csapatra van itt szüksége Isten országának.

Sürgős és fontos feladata egyházunknak az elveszett lelkek felkeresése és hazavezetése: az evangelizálás. A bolsevista hitetlenség irtózatossan romboló munkája, a különböző szekták törtetésének kritikus napjaiban nem nézhetjük tétlenül azokat a református testvéreinket, akik

vagy nem tudják, vagy nem akarják Istennek házáat s általában az íge hirdetésének szokásos helyeit felkeresni. Fel kell kerekednünk, el kell hozzájuk mennünk és helyükbe kell vinnünk az evangéliumot. Hely, idő, mód, eszköz sokfélesége és változatossága, sokszor fonáksága és tarthatatlansága veszélyeztetheti a lelkipásztori méltóságot, ezért a lelkész nem végezhet minden evangelizációs munkát, segítő erőkre van szükség, neveljünk tehát evangelizátorokat.

A szociális munka szükségességéről, szervezési módozatáról és lehetőségéről folytattunk hosszan tárgyalást, a bevezető előadás az Útmutatóban megjelenik.

Szomorú megállapítás az, hogy diaszporamagyarország vagyunk. Nincsen a világon olyan hely, ahol kivándorolt magyar, elszakadt magyar református ne találhatnánk. És mi anyaországiak ezekkel semmit, vagy nagyon keveset törődünk. Tartsuk fenn állandó összeköttetést idegenbe szakadt véreinkkel, gondoljunk rájuk, keressük fel őket levéllel, üzenettel, küldjünk nekik könyveket, nyomtatványokat.

Az ifjúsági munkákról és az új lelkész-nemzedéknek a missziói munkába való bevezetéséről folytatott tárgyalásokkal, megbeszélésekkel zártuk a két napos konferenciát. A konferencia egyik megállapítása volt az is, hogy hinni annyit is jelent, mint tudni azt, hogy szerszám vagyunk az Isten kezében. Napjainkban, e megpróbáltatással teljes időben is tehát szerszám vagyunk az Ő kezében. Járjunk el azért tántoríthatatlan hűséggel a reánk bízottakban, ne csüggedjünk és ne lankadjunk, mert nincsen szomorúbb, mint csüggedt és csalódott lelkipásztort látni. Ezzel váltunk el egymástól és ezt adjuk hírül lelkésztestvéreinknek, Isten elhívott és elküldött szolgálóinak és munkásainak is.

Sz. I.

HALOTTAINK

Dr. Pápay József, a debreceni Tisza István-tudományegyetem díszdoktora, magyar és finnugor nyelvi katedrájának nyilvános rendes tanára és e tudományág egyik legkitűnőbb magyar művelője, magyar tudományos akadémiai tag, folyó hó 9-én rövid betegség után, még nem egészen 58 éves korában az Úrhoz költözött. Egészen ifjú éveitől kezdve a Kőrösi Csoma Sándorok olthatatlan lelkesedésével vetette bele magát a magyar nyelv és nép eredetének tanulmányozásába, aminek terén fáradságos kutató útjaival és egyéb tudományos munkásságával nagyszabású eredményeket produkált. Az erős és buzgó református hitű és jellemű tudós — a pápai főgimnázium neveltje — 1908-ban lett a debreceni kollégium újonnan szervezett magyar-finnugor nyelvi tanszékének akadémiai professzora, ott, majd a 6 év múlva megnyílt egyetemen máig folytatván áldásos, csöndes munkásságát. Kollégiumunkkal egye-

temi tanárrá létele után is a szeretet és a szolgálat állandó kapcsolatában maradt: különös odaadással foglalkozott a nagykönyvtár ügyével. Korai elhunyt a egyetemnek, a magyar tudománynak és egyházunknak egyaránt súlyos vesztesége. A kedves, derűtlelkű, jó embernek, a valódi tudós elmélyedés, szerénység és alázat példaképének, a mélyhitű református kereszténynek emlékezete legyen örökre áldva közöttünk!

Dr. Márk Ferenc, a békési egyház elnök-lelkésze és reálgimn. igazgatótanácsi elnöke folyó hó 4-én, életének 84. esztendejében elhunyt. Az egyház gyászjelentése szerint: „református anyaszentegyházunkat féltő szeretetével és hűséges buzgósággal szolgálta 55 éven keresztül, melyből 21 évet békési református egyházunkban töltött. Az igazgatótanácsnak 15 éven keresztül volt elnöke. Nagy tudományos készült-ségű és törhetetlen hitű szolgája volt az Úrnak. Emlékét hálás kegyelettel őrizzük.” Nyugodjék békében!

Dr. Varga Emil ny. városi tb. tiszti főorvos, egészségügyi tanácsos június 5-én hosszas szenvedés után, szomorú körülmények között elhunyt. A megboldogult kiváló orvos hosszú időn keresztül volt a Dóczy-intézet iskolaorvosa és egészségtan-tanára. Béke hamvaira!

Kalás István albiszi lelkész 72 éves korában Nagyváradon elhunyt. Áldás emlékére!

KÜLÖNFÉLÉK

Dr. Baltazár Dezső Budapesten. Dr. Baltazár Dezső püspök június hó 7-én Budapesten a fasori templomban predikált. Istentisztelet előtt az egyházzrész 100 tagú tanácsa tisztelettel a Püspök úr előtt Szabó Imre lelkész és Tasnádi Nagy András dr. kormányfőtanácsos, egyházzrési gondnok vezetésével.

Dékánválasztás a hittudományi karon. A debreceni Tisza István-Tudományegyetem hittudományi kara az 1931–32. évre dr. Erdős Károly egyetemi ny. r. tanárt, az újszövetségi tudományok professzorát választotta meg a kar dékánjául. Prodékán D. dr. Kállay Kálmán eddigi dékán lett. Quod felix faustumque sit!

A debreceni református kollégium június hó 6-án tartotta évzáró ünnepélyét. Délelőtt 10 órakor évzáró istentisztelet volt a Nagytemplomban, melyet dr. Nagy Sándor főgimnáziumi vallás-tanár végzett. Istentisztelet után a Kollégium oratóriumába vonult a tanári kar és az ifjúság, ahol évzáró beszédet Karai Sándor kollégiumi igazgató mondott, köszöntve gr. Degenfeld Pál egyházkerületi főgondnokot. Az évzáró beszéd után gróf Degenfeld Pál egyházkerületi főgondnok emelkedett szólásra, köszönetet mondva maga és az egyházkerület nevében a szíves üdvözlésért. Elismerését fejezte ki a tanári karnak dicséretreméltó munkájáért s Isten áldását kérte a tanári karra és az ifjúságra.

A debreceni Tisza István-tudományegyetem évzáró ünnepélye. Június 6-án fényes keretek között tartotta évzáró ünnepélyét a debreceni egyetem. Az ünnepélynek különös jelentőséget adott ifj. Tankó Béla sub auspiciis gubernatoris doktorrá avatása, melyre a Kormányzó úr képviselőletében dr. Szily Kálmán kultuszminiszteri államtitkár küldetett ki. A doktorráavatás után volt az évzáró istentisztelet a Nagytemplomban, melyet Csikesz Sándor hittudománykari ny. r. tanár végzett. Az istentiszteletet egyetemi évzáró közgyűlés követte, melyen dr. Sz. Kun Béla egyetemi rektor tartott megnyitó beszédet. Utána Thegze Gyula jog- és államtudománykari dékán értekezett a munka nemzeti és nemzetközi védelméről. A karok dékánjai tettek ezután jelentést a pályadíjak és jutalmak odaitéléséről. A hittanhallgatók közül 15-en részesültek jutalomban. A díjak kiosztása után a Szózatnál ért véget a közgyűlés.

A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya június 9-én tartotta felolvasó ülését a Déri-múzeum dísztermében. Az első előadó dr. Rácz Lajos sárospataki főiskolai professzor volt, ki Kazinczy Ferencről emlékezett meg halálának századik évfordulója alkalmával. A felolvasó ülés második tárgya néhai ifj. Kiss Ferenc volt debreceni főgimnáziumi tanár „Vörösmarty és Osszián” c. tanulmánya volt, melyet a nagy és jogos reményeket sűrűbe vitt ifjú tanár bölcsészeti doktori értekezéséül készített.

Doktorráavatás. Mester István okleveles középiskolai tanárt, a debreceni református főgimnázium sokoldalú, jeles növendékét a debreceni Tisza István-tudományegyetem bölcsészeti karán summa cum laude eredménnyel doktorrá avatták. Gratulálunk.

A péterfiauceai egyházzrész leánykörének kirándulása a Hegyaljára. A debreceni péterfiauceai egyházzrész leányköre esztendei munkáját igen jól sikerült kirándulással fejezte be. A leánykör tagjai a Hegyaljára tettek látogatást, megtekintve Erdőbénye-fürdőt, Sárospatakot és Sátoraljaújhelyet. A kirándulás kapcsán Erdőbényén istentisztelet volt — a fürdővendégek részére is —, kik felekezeti különbség nélkül vettek részt. Az istentiszteletet Magyar Bertalan segédlelkész végezte.

A debreceni református egyházmegeye lelkészegyesülete június 5-én Derecskén tartotta közgyűlését. Reggel a templomban istentisztelet volt, amelyen Ballay Aladár és Nagy Lajos lelkészek szolgáltak. Majd dr. Rugonfalvi Kiss István debreceni egyetemi tanár tartott előadást Bethlen Gábor igazi jelleméről. Vitéz Úry Ferenc a belkörü tűzbiztosításról s annak hasznosságáról értekezett. Dr. Szász Imre a kivesző liturgiai szokásokat ismertette. Minden előadást sok tartalmas, értékes hozzászólás kísért; főleg a Rugonfalvi Kiss István előadása volt az, melyet feszült figyelemmel hallgatott mindenki és amelyet élénk eszmecsere követett. Az illusztris előadó értekezésében a legújabb beállításokkal

szemben Bethlen Gábor igazi szellemi arcképét festette meg.

? A Debreceni Protestáns Lap legutóbbi számában a „Kántorajánlás“ c. cikkből olvastuk, hogy az ott tárgyalt, de meg nem nevezett kántorjelölt rendes és teljes theologiai tanfolyam hallgatása *nélkül* bocsáttatott lelkészsképesítő vizsgálatra s nyert lelkészi oklevelet. A különbözeti vizsgálatra vonatkozó konventi szabályrendelet világosan kiköti, hogy más ker. felekezettel át-térő lelkészjellegű egyének csak abban az esetben jelentkezhettek nálunk *különbözeti* (a neve is mutatja, hogy mi ennek a feltétele) vizsgálatra, ha hitelt érdemlően, okmányszerűen igazolják, hogy elhagyott egyházukban az előírt theologiai tanfolyamot szabályszerűen elvégezték. Hogy lesz-e az illetőből debreceni kántor, az minket nem érdekel, de annál inkább az, hogy amíg mi négyesztendei nélkülözés, anyagi gond, szorgalmas leckelátogatás, kollokviumok árán juthattunk lelkészsképesítő vizsgára, addig egyes konvertiták minden főiskolai vagy egyetemi színvonalú előtanulmány nélkül tehetnek papi vizsgálatot; s méginkább érdekel minket az, hogy ezek a konvertiták a tapasztalat szerint *kedvezményezett helyzetbe jutnak úgy a kápláni, mint a végleges elhelyeződés tekintetében.* Tisztelettel kérjük a lelkészvizsgálati bizottságok előadóit, méltóztassanak felvilágosítani bennünket a szóbanforgó eset körülményeiről, a kivételes eljárás — bizonyára nagyon súlyos — okairól, vagy megnyugtanni, hogy az illető cikk vonatkozó állítása nem felel meg a tényeknek. *Egy a sok teológiát végzett öreg káplán közül.*¹

A Pro Christo Magyar Evangéliumi Ker. Diákszövetség országos nyári főiskolás diákgyűlését június 30-tól július 6-ig rendezi, tábortáborában. A konferencia összefoglaló tárgya: „Fiatal magyarság.“ Előadókul felkértek: Benkő István, Bereczky Albert, dr. vitéz Csia Sándor, Deme László, Danesházy Sándor, Hilscher Zoltán dr., Hulvej István, lic. dr. Karner F. Károly, dr. Karácsony Sándor, dr. Molnár Gyula, Muraközy Gyula, Szabó Imre, Szántó Róbert, Schulek Tibor, Vargha Tamás, dr. Victor János. A konferencián résztvehet minden egyetemi és főiskolai hallgató és hallgatónő, minden érettségizett középiskolai tanuló, a középiskolák és tanítóképzők felső két osztályának növendékei és a széniorosztály tagjai. Jelentkezési díj 2.50 P, részvételi díj naponként 2 P. Jelentkezések a Szövetség központi irodájába (Budapest, IX., Üllői út 19. II. 4.) küldendők be.

A nőkérdés revíziója címmel a legkülönbözőbb modern női problémák kerülnek porondra a balatonszárszói református főiskolás leányok konferenciáján június 24—29-ig, szerda estétől

¹ Nem szívesen foglalkozunk ezzel a kedvetlen dologgal, de mert értesüléseink szerint többfelé keltett nyugtalanságot cikkünk itt érintett része, a közmegegyezést kívánjuk elősegíteni a kérdés tisztázásával, ami felfogásunk szerint nem személyi, hanem elvi kérdés. *Szerkesztő.*

hétfő reggelig. A konferencia részletes programja: Reggeli csoportos bibliatanulmányozás „A lepel lehullása“ címmel. A délelőtti előadások tárgyai: „A modern női élet kritikája“. (Előadók: Izsákné Székely Erzsébet író és Nagy Erzsike.) „Kényes kérdések“. (Előadók: dr. Nagy Ilona orvos és Ónodi Szabó Magda.) „A református nő hivatása“. (Előadók: dr. Sebestyén Jenő theol. igazgató és Bódiss Ilona tanárjelölt.) Az esti előadások programja: A szovjet leánya. — Török nő. — India asszonya. Előadó: Veress Jenő tábortábori alesperes, theol. m. tanár. Utolsó napi istentiszteleten prédikál és úrvacsorát oszt: dr. Csekey Sándor theol. tanár. A konferencia elnöke: Jakos Lajosné.

A II. lelkészsképesítő vizsgálatra menő segédlelkészeket Kiss Ferenc professzor felhívja, hogy a kivett szemináriumi könyveket *haladéktalanul küldjék be.*

A királyhágómelléki egyházkerület közgyűlése május 27-én ment végbe Nagyváradon. Ez alkalommal volt dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok beiktatása. A közgyűléssel kapcsolatosan lelkézszentelés is tartatott, melyben 14 ifjú lelképásztor részesült.

A középiskolai országos dalosverseny első díját a budapesti református főgimnázium nyerte meg.

TARTALOM: Vas Mihály: Egyházkerületünk anyagi ügyeihez hozzászólás. — K. B.: Hozzászólás a hozzászóláshoz. — Egyház: M. K.: Generális vizitáció a csonka biharérmelléki egyházmegyében. — Misszió: Sz. I.: A missziói előadók konferenciájáról. — Halottaink. — Különlék. — Hivatalos értesítés: Pályázat.

Hivatalos értesítés.

Pályázati hirdetés.

A szeghalmi református Péter András reál-gimnázium Diákotthona pályázatot hirdet egy nyelvi szakos és egy matematikai szakos felügyelőtanári állásra. A nyelvi szakosok közül is előnyben részesül angol nyelvi képesítésű tanár, vagy tanárjelölt, aki az I. o. párhuzamosítása esetén helyettes tanári, később — sikeres működés esetén — rendes tanári állásra számíthat a reál-gimnáziumban.

Fizetés a Diákotthontól teljes ellátás és havi 100—100 P, mely a korrepetálandók számával emelkedhetik.

Kötelesség a diákotthoni növendékek tanulmányi előmenetelét mindenben elősegíteni, váltakozva másodnaponként soros felügyeletet tartani és 8—10 kijelölt tanulót korrepetálni.

Érdeklődők a Diákotthon vezetőségéhez címzett kérvényeiket július 15. küldjék be.

Szeghalom, 1931 június 6.

Pásztor József,
a Diákotthon
vezető tanára.

Nagy Miklós,
reál-gimnázium igazgató.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

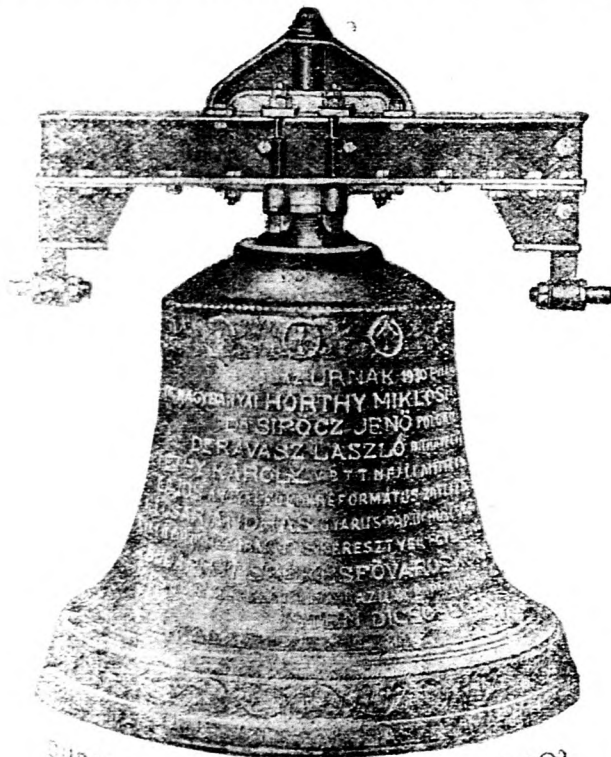
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntöde, harangfelsze-
reiés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevé

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznődlő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 131-1261

Legszebb ajándék!!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

Papírkötés, vörös metszéssel	Pengő 1:20
Egészvásznon, vörös metszéssel	2:20
Párnázott, díszvásznon, vörösmetszéssel	4:50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8:40

Konfirmációi ajándéku legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című kis könyve, ára —'66
Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkézen.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11.—

Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül ízléses bőrkötésben 14.—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: **Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján.** 1.—

Nagy István: **Debreceni konfirmációi Kis Káté** —'20

Dr. Révész Imre: **Öntudatos hit** . . . —'60

Dr. Ferenczy Gyula: **Kálvinista Kis Káté** 1:60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —'16
" " kétszínű nyomás —'12
" " négyszínű nyomás —'20

„MÉLIUSZ“
könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
Debrecen, Ferenc József út 26.